

Posudek na bakalářskou práci Petra Musila: „Srovnání regionálních rozdílů Číny a Indie ve 2. polovině 20. století“

Práce má 54 stran, z čehož 44 zabírá vlastní text a zbytek pak seznam literatury, zdrojů dat a přílohy.

Dopady, které má dramatický makroekonomický růst Číny a Indie na společenské nerovnosti uvnitř těchto zemí jsou bezpochyby tématem atraktivním, už jen proto, že se jedná o cca 1/3 obyvatel světa a vývoj v obou zemích tudíž v jistém smyslu určuje také vývoj světa jako celku. Petr Musil si pro svou bakalářskou práci zvolil jeden z aspektů společenských nerovností a to rozdíly regionální.

Autor se pokusil zasadit hodnocení regionální diference uvnitř obou zemí do kontextu jejich celkového vývoje. Oproti některým jiným pracím k tomuto tématu se přitom nezaměřuje jen na současný či nedávno minulý vývoj, ale sleduje relativně dlouhé období od poloviny 20. století do současnosti. Rozbor tradičních ukazatelů jako je ekonomický produkt na obyvatele je doplněn také uvedením dalších základních neekonomických ukazatelů kvality života (naděje dožití, index lidského rozvoje) a hodnocením vzájemných vztahů mezi těmito ukazateli. V této souvislosti je podle mne nutno vyzdvihnout pracovitost autora, kterému se z různých zdrojů podařilo shromáždit potřebné vývojové řady sledovaných ukazatelů. Na druhé straně je zde však zřejmá otázka po věrohodnosti těchto statistik. V tomto ohledu ovšem měl patrně jen dvě možnosti: buď tyto data použít s výhradami, tzn. s tím, že poukáže na jejich možné zkreslení, anebo se prostě touto problematikou empiricky nezabývat. Vybral si evidentně tu první, přičemž určitá kritika použitých dat je uvedena v kapitole 3.1.5.

Výsledky analýz mimo jiné jasně ukazují dvě skutečnosti, které jsou také zmíněny v závěru práce. Jednak jde o dlouhodobě řádově vyšší regionální heterogenitu Číny v porovnání s Indií, byť celkově sledujeme snížení tohoto rozdílu (samotnému porovnání regionální diference obou zemí mohlo být věnováno více prostoru než několik vět v závěru). Dále pak o doložení mnohem „klidnějšího“ vývoje mezi-regionálních rozdílů v Indii (víceméně postupný nárůst) ve srovnání s rozkolísaným regionálním vývojem Číny, kde uvedené křivky regionálních nerovností odrážejí jednotlivé politické, ekonomické a zprostředkovaně tak i sociální kotrmelce v průběhu druhé poloviny minulého století. Zřetelně se tak zde ukázala deformace „přirozené“ vývojové trajektorie regionálních nerovností – realita čínského vývoje je značně vzdálená idealizovaným modelům, podle kterých byly vytvořeny některé výchozí hypotézy.

Při celkovém hodnocení bakalářské práce Petra Musila bych řekl následující. Za prvé, jak již bylo naznačeno, celkem zručně se vypořádal s poměrně pracnými empirickými hodnoceními. Za druhé, prokázal schopnost orientovat se v odborné literatuře (vzhledem k tématu většinou cizojazyčné), přičemž kladně lze hodnotit její prostudované množství. Za třetí, vlastní diskuse, vytvářející kontext provedeným empirickým hodnocením, je zpracována standardně, soudím že zhruba na úrovni obvykle požadované po bakalářské práci. Celkově proto navrhuji přijetí předkládané práce.

8.9.2006

Josef Novotný

